

KARAKTERIZACIJA ARHEOMETALURŠKIH NALAZA SA NEKIH LOKALITETA U ISTOČNOJ SRBIJI

Dragana Živković i Nada Štrbac

Univerzitet u Beogradu, Tehnički fakultet Bor

Prostor istočne Srbije obuhvata metalogenetsko područje timočkog eruptivnog kompleksa, koji se prema severu nastavlja na terene Rumunije, a prema jugoistoku u Bugarsku, i po rudnom bogatstvu predstavlja jedan od značajnijih krajeva Srbije.

Rudno blago ove teritorije može se smatrati bitnim preduslovom za veoma ranu i samostalnu pojavu primarnog rudarstva i metalurgije. To nepobitno potvrđuju raznovrsni ostaci materijalne kulture – predmeti dobijeni putem sistematskih arheoloških istraživanja ili slučajni nalazi na mnogobrojnim starim rudarsko-metalurškim lokalitetima timočkog regiona, koji su identifikovani i evidentirani, ali još uvek nisu u potpunosti istraženi.

U cilju potvrde navedene konstatacije, neophodno je izvršiti karakterizaciju otkrivenih nalaza, kako bi se na osnovu detaljnog ispitivanja svih elemenata metalurškog lanca (nalazište-rudnik-topionica-obrađa-gotov proizvod) mogla izvršiti rekonstrukcija i potpun opis metalurških aktivnosti koje su se odvijale na datom lokalitetu.

U radu su predstavljeni rezultati fizičko-hemijske karakterizacije arheometalurških nalaza sa nekih lokaliteta u Istočnoj Srbiji – Čoka Kazak, Tilva Njagra, Rgotski kamen i Felix Romuliana, korišćenjem metoda hemijske analize, XRD, EDXRF, DTA, SEM-EDX i optičke mikroskopije, koji daju preliminarne podatke potrebne za interpretaciju tehnologije primenjivane u datom periodu.